

Kempeleen kunnan lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko, osa II, Pohjois-Pohjanmaa

Diaarinumero: LVV-U/31578/2026

Lausuntopyyntö 13.2.2026

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoanne yllä mainitusta asiasta ja toimittamaan sen 16.3.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi tai postitse osoitteeseen Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV. Lausunnossa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon LVV-U/31578/2026.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta.

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin edustamanne viranomaistahon näkökulmasta:

- näkemyksenne hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista
- ympäristön nykytilan kuvauksen riittävyys ja suunniteltujen selvitysten kohdentuminen todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin
- suunniteltujen selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuudet muihin menettelyihin
- hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset

Kempeleen kunnalle on myönnetty lausunnon myöntämiseen lisäaikaan 20.3.2026 saakka.

Hankekuvaus

Gasgrid Vetyverkot Oy suunnittelee Suomen kansallista vedyn siirtoverkkoa eteläisestä Suomesta Tornioon. Hanke on maantieteellisen laajuutensa vuoksi jaettu viiteen erilliseen YVA-menettelyyn.

Vedyn siirtoverkko koostuu siirtoputkista sekä venttiili- ja paineenvähennysasemista. Lisäksi rakennetaan venttiili- ja paineenvähennysasemien yhteyteen kaavin- ja mittausasemia sekä

KEMPELE

putkireitin varteen anodikenttiä. Vetyä suunnitellaan siirrettävän korkeapaineisessa (noin 80 bar) ja halkaisijaltaan enintään 1,2 metrin suuruisessa putkessa. Hiiliteräksestä valmistetut putket sijoitetaan maahan vähintään 1 metrin peitesyvyyteen. Vetyputkelle lunastetaan pysyvä noin 10 metrin levyinen käyttöoikeusalue. Rakentamisen jälkeen peltoalueet ovat viljelyskelpoisia myös putkikaivannon kohdalla. Metsäalueilla käyttöoikeusalue on pidettävä puuttomana, eikä sillä voida harjoittaa metsätaloutta. Vedyn siirtoverkon pituus Pohjois-Pohjanmaan alueella on vaihtoehdosta riippuen noin 250–274 kilometriä.

YVA-menettelyssä arvioidaan kolmea hankevaihtoehtoa. Kaikki tarkasteltavat vaihtoehdot sijoittuvat siirtoputken pohjoisosassa samalle reitille Iistä Raahen saakka, minkä jälkeen reitit eroavat toisistaan. Kempeleen kunnan alueella siirtoputken linjausta tarkastellaan laajennetulla selvitysalueella. Varsinaiset arvioitavat vaihtoehdot ovat Kempeleen kunnan alueella samankaltaiset vaihtoehtoa VEO (hanketta ei toteuteta) lukuun ottamatta.

Toimivalta

Kempeleen kunnan hallintosääntö 5 luku, 4 §: Merkittävästi kunnan toimintaan vaikuttavista suunnitelmista, esityksistä ja pyynnöistä lausunnon antaa kunnanhallitus.

Kempeleen kunnan lausunto

Kempeleen kunta suhtautuu periaatteessa myönteisesti siirtolinjan sijoittamiseen kunnan alueelle. Kunta on omissa alustavissa selvityksissään tunnistanut siirtoverkon toteuttamiseen liittyvää potentiaalia ja mahdollisuuksia elinkeinojen kehittymiseen Kempeleen alueella siirtoverkon läheisyydessä.

Kunta tunnistaa erityisesti virkistys- ja luontoarvoihin liittyviä todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia. On hyvä, että mahdollisten vaikutusten syntymistä on ennakoitu jo YVA-prosessin alkuvaiheessa ja että tämän vuoksi Kempeleen kunnan alueelle on esitetty laajennettu selvitysalue, mikä mahdollistaa vaikutusten perusteellisemman arvioinnin. Arviointiohjelman kohdan 6.1 mukaan hankkeella on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia pintavesiin, luonnon monimuotoisuuteen, maankäyttöön ja kaavoitukseen, arkeologiseen kulttuuriperintöön, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä elinkeinoihin (poronhoito, maa- ja metsätalous). Kunta yhtyy tähän arviointiohjelman alustavaan näkemykseen vaikutustyypeistä. Ympäristön nykytilan kuvaus on myös kattava.

Kunta pitää hyvänä, että myös virallisten virkistysreittien lisäksi vaikutuksia omaehtoiselle virkistykselle on tarkoitus arvioida asukaskyselyn pohjalta. Vaikutukset virkistykselle syntyvät kunnan näkemyksen mukaan erityisesti 37 m työalueesta, joka jättää pitkäkestoisen maisemavaikutuksen metsämaalle, vaikka lopullinen puuttomana pidettävä käyttöoikeusalue onkin vain 10 metriä leveä. Maisemavaikutusten lisäksi kunta kantaa huolta mahdollisen onnettomuus-

tai vikatilanteiden vaikutuksista asutukselle ja virkistyskohteiden vetovoimalle. On hyvä, että myös turvallisuusnäkökulmat ovat ohjelman mukaan arviointikohteena.

Arviointiohjelman sivulla 121 esitetty virkistysreittikartta on hyvin yleispiirteinen. Tarkastelua virkistysarvojen osalta tulee tarkentaa arviointiselostuksessa. Tarkemmat kartat paikoissa, joissa risteämäkohtia reittien kanssa on paljon, auttavat hahmottamaan vaikutuksia. Vaikutukset ovat erilaisia riippuen siitä, millaiselle maalle putki virkistysreitin tai -kohteen läheisyydessä sijoittuu (suo-, pelto- vai metsämaalle). Tarkempaa tarkastelua perustelee maakuntakaavan mukainen luonnon monikäyttöalue (luo-1), jolla maakuntakaavamääräyksen mukaan tulee kiinnittää erityistä huomioita maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen. Kunnan näkemyksen mukaan kyseinen alue lukeutuu arviointiselostuksen kohdassa 13.2 esitettyihin herkkiin alueisiin ja kohteisiin sen maakunnallisen merkityksen ja avoimien suomaisemien vuoksi.

Kempeleen kunta kiittää Gasgrid Vetyverkot Oy:tä hyvästä yhteistyöstä hankkeen alustavan suunnittelun aikana ja toivoo yhteistyön jatkuvan myös hankkeen muissa vaiheissa.

KEMPELE
